

ЯК ВИГЛЯДАВ РЕАЛЬНИЙ СССР У 1961 РОЦІ

Фанати СССР, які здебільшого вирости в номенклатурних сім'ях, щиро дивуються, звідки беруться такі світлини – в їхньому персональному СССР із спец-магазинів і автомобілів з кріпаком-водієм. Було все. Про це у своєму блозі пише популярний білоруський дослідник часів СССР і блогер Максим Минович.

«Я вже публікував фотознімки, зроблені геніальним Георгієм Скворцовим, як виглядала советська провінція в 1952 році. Світлини тих же місць були зроблені майже через десятиліття – 1961 року. На них нічого змінилося. Советським громадянам розповідали про політ Гагаріна – щоправда, почули про нього не все, оскільки більшість населення СССР продовжувала жити при казанці і ходити «до вітру» в дерев'яну будку у дворі.

Кіоск. Гуменське сільпо, 1961 рік. Давайте скажемо чесно, якби не напис з советською абрєвіатурою на кіоску – то геть неможливо зрозуміти, в які роки це сфотографовано. Це міг би бути і 1940-й, і 1990-й, і 1870-й рік. Нічогосінько не змінилося.

Жінки, які приїхали на ринок. Як і на попередньому знімку – найбільше тут вражає архаїка пейзажу, він немов зійшов з картин художників-передвижників другої половини XIX століття. Прибрати вантажівку справа – і можна знімати фільми про часи кріпацтва, яке, до речі, було скасовано рівно 100 років тому від часу зйомки – в 1861 році.

Жінки на ринку. Зверніть увагу на неймовірну бідність і злидні – особисто мені неймовірно шкода цих нещасних жінок, які все своє життя прожили в таких злиднях. Порівняйте, наприклад, рівень життя цих советських громадян з життям у США приблизно тих же років.

Ще один ринковий пейзаж 1961 року з тією ж абсолютно архаїчною картиною з XIX століття, приблизний час зйомки видає тільки пересувна лавка-автобус. Понад те – автобус сорокових-п'ятдесятих років виглядає в такому пейзажі навіть дещо футуристично.

Советські громадяни біля ринкових прилавків. Прилавки збиті з грубих необтесаних дощок, під ногами немає асфальту, люди одягнені дуже бідно – зате недавно їх порадували новиною, що Гагарін підкорив космос, облетівши Землі в стратосфері. Щастя! Незабаром на Марсі будемо яблуні садити.

Знімок під назвою «зустріч старих подруг» із трьома жінками в національних мокшанських костюмах. Костюми вельми красиві, вишиті – але треба розуміти, що в ті роки їх носили найчастіше від бідності. Жодного сучасного одягу в продажу не було і люди шили собі вбрання на стародавніх дерев'яних верстатах, які дісталися від предків.

Три жінки. Вбрані у фабричні чоловічі піджаки, які, мабуть, побачили в якихось кінострічках кінопересувки (у фільмах їх одягали советські училки), куплені на ярмарку або в універмазі в найближчому місті. Зараз вони поїдуть в пересувний кінотеатр, де їм розкажуть про те, як добре вони живуть і покажуть мультфільм «Мурзилка на супутнику».

Щасливчики їдуть в кузові вантажівки, так званої попутки, що йде з ринку. В США у ті ж роки кожна сім'я середнього класу мала по 1–2 особистих автомобілів, на яких їздами за покупками в супермаркети.

Дуже красномовне фото: щасливчики з сільських багатіїв привезли додому на возі з соломомою розкішні міські меблі – такий обтягнутий гобеленом диван вважався ознакою достатку і викликав заздрість сусідів.

Вид міста з боку старого моста через річку Мокша, фото 1961 року. Чи не 1861? Дерев'яний міст, відсутність дороги, дерев'яні хати царських часів. Дивлюся і думаю, що дала цим людям советська влада? Тільки ГУЛАГ і казки про передову космічну велич ...

Міська вулиця в спекотний полудень.

Такі справи. Особисто мені, коли бачу таку убогість й архаїку, завжди стає дуже шкода цих людей – адже саме за рахунок недоданих їм грошей, продуктів, кілокалорій, кіловат і кубометрів був побудований «великий безкоштовний СССР» для 1-2% номенклатури. Нащадки якої зараз розповідають про те, що в їхньому персональному безкоштовному СССР все було, а порожні полиці з'явилися тільки в дев'яності роки...»